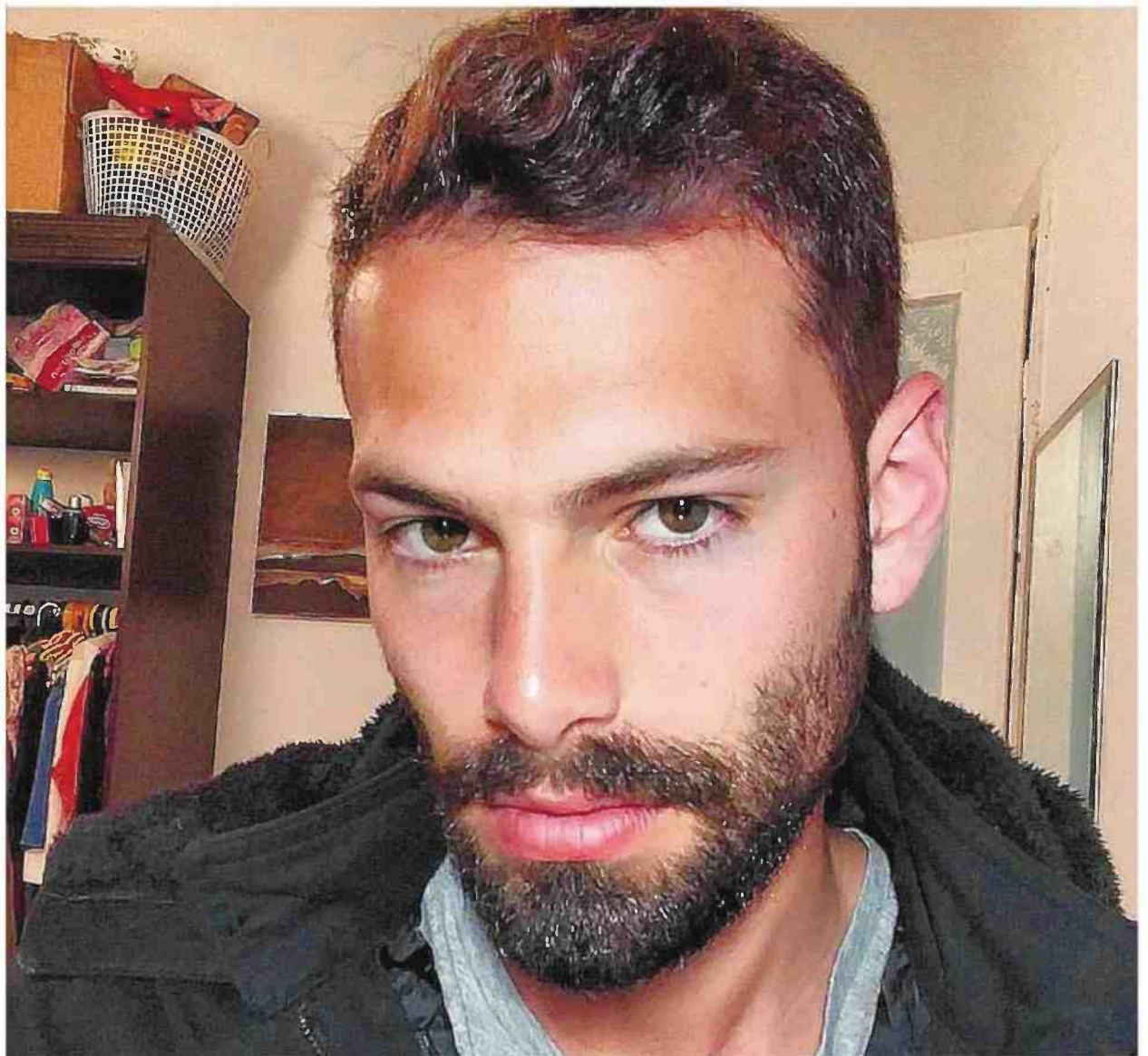

26.36x35.2	1	עמוד 20	העיר צומת השרון - רעננה	10/2019	70283965-0
עמותת ה.ל. - 40610					

19 | צומת השרון

"היו תקופות שהורים אמרו לי שהרסתי את המשפחה"

כבר בגיל שמונה מיכאל אייזנשטיין החליט שהוא לא מוכן יותר להיות חרדי. היום, בגיל 28, אחרי שירות כקצין בחיל האוויר וכשהוא סטודנט שנה רביעית למשפטים, הוא משוכנע שעשה את ההחלטה הנכונה

"האמת, עד היום אני מרגיש קצת חרדי. הייתי קצת דוגמן ויש לי תואר נחשב ויש לי התמחות, אבל אני מסתובב ברחובות ואני לא באימת מרגיש שייך. ראיתי את החברה החילונית כחופשית וכמאפשרת. כזו שאומרת תמצא את הדרך שלך ותיתן לזה ביטוי, אבל זה מאוד קשה לך כשאתה גדל בעולם החרדי, גם אם כבר יצאת משם".

לקראת לימודי התואר יצר אייזנשטיין קשר עם האגודה ליוצאים בשאלה הגלגל. "פניתי אליהם אחרי הצבא כי לא היה לי כסף ללמוד מצאתי מלגה שהתאפשרה רק אם אני יוצא בשאלה מוכח. איך אתה מוכיח את זה? אז נרשמתי כפעיל בהגלגל והם נתנו אישור שאני יוצא בשאלה. הם גם נותנים מלגות לימודים ומגורים כלליות ומחייבים התנדבות, מה שגורם לך להיות חלק מקהילה של יוצאים בשאלה ולגבש זהות. חשוב לי לומר שהאגודה מסייעת מגיל 18 ומעלה, שלי זה היה בעייתי כי את העזרה הייתי צריך כנער. זו בעיה כללית של יוצאים בשאלה, שאין מי שיעזור לך בגיל 16 כשאתה מדוכא לחלוטין".

איך היום הקשר שלך עם ההורים?
 "אני נוהג להגיד שאני לא בנתק. לא בקשר, אבל לא בנתק. אנחנו מדיברים אחת לחודש ואני מבקר אותם אחת לחודשיים לארוחת צהריים. יש לנו רצון אמיתי להיות בקשר ואנחנו משתדלים לקיים אותו. להגיד לך שכפועל זה נעים לבוא הביתה? לא. התחושה היא שהחרבתי את הבית. כלומר?"

"היו תקופות שההורים אמרו לי את זה. שהרסתי את המשפחה. כילד, זו אשמה מאוד גדולה. רואים שהבית לא איפה שהוא רצה להיות וברור שהסיבה לכך היא אני. גם האח שגדול ממני וזה שקטן ממני יצאו בשאלה כמה שנים אחרי. לרעתי, גם האח הבכור שלי, שגדול ממני בעשר שנים, לא מרוצה איפה שהוא נמצא. הוא מאוד מודרני, פשוט לא היה לו את האומץ ואת הכלים לעשות מה שעשינו. זה מעניין כי חילונים מרגישים שהציבור החרדי רוצה להתברל ולהתרחק ולא להשתלב בשוק העבודה. זה הרבה מעבר לכך, אבל זה דורש אומץ ולהישחף".

אריה אברמזון

רוצה יעשה אותי מאושר", הוא מגלה, "זה פשוט לא היה להם הגיוני שלהיות חילוני יביא אותי למקום הזה. הם גם פחדו שהציאה בשאלה תשפיע על הבית. שאחותי לא תמצא שידוך או תתחתן פחות טוב, שזה יפגע ביחסים עם הקהילה ובעסקים של אבא שלי. שיגידו 'בבית הזה יש נטייה לצאת בשאלה'. זה היה מאוד קשה לי. הייתי ילד והייתי צריך תמיכה. סיפרתי לחברים אבל הם הלשינו למורים והזמינו אותי לשיחות. לא רצו להעיק אותי כי המשפחה שלי מכובדת. אני חושב שבין גיל 9 לגיל 15 הייתי לפחות אצל עשרה או 11 מטפלים שונים. ניסו לתקן אותי, את הילד המקולקל".

ספר על מקרה ספציפי שבו נפגשת עם העולם החילוני.
 "אני מאוד אהבתי מחשבים. היה לנו מחשב בבית למרות שהיה פחד שאתמכר לזה. כשהיה לי יום הולדת היו קונים לי מחשבים. בגיל תשע רציתי במתנה משחק מסוים ולקחו אותי לקניון איילון. כשהייתי מגיע לשם הלכתי שם, פועם, הרגשתי צבעים ויופי. אמרתי לעצמי שככה אני רוצה להתלבש, ככה אני רוצה לבלות, ככה להיות אני רוצה להיות בג'ימבורי וככה להיות עם בנות. אני זוכר מקרה אחר שבו הגענו לחדר ניון של הקניון והתביישתי בזה שאני חרדי. התביישתי שהחילונים יראו אותי ככה. אמרתי לאמא שלי שבכל פעם שאני נכנס לקניון הכיפה מציקה לי ושאלתי אם אני יכול להוריה. אז לא הבנתי את זה, אבל היום, בדיעבד, אני יודע שזה די דיכא אותה. כמוכן שהיא לא אפשרה לי".

בבית, אייזנשטיין חי חיים כפולים. היה יוצא מהבית עם כיפה ובוזץ מסיר אותה, "מנסה להיראות לחילוני". "אבל אני לא חילוני", הוא מודה. "זה לא היה עובר לי. לא היה לי שום מושג, אפילו שההורים שלי כבר מוקדם יותר שלחו אותי לבני עקיבא, העיקר שאני לא אהיה חילוני". בשלב מסוים הוא הפסיק לשמור שבת ויום כיפור. אחר כך הבין שהוא לא רוצה לוותר על הגיוס לצבא. הוא התגייס לחיל האוויר ושיירת בקריה ובמקביל השלים בגרויות, עזב את הבית ושכר דירה בתל אביב. "הצבא כשביילי היה ללמוד את החילוניות", הוא אומר. "שם גם למדתי איך נוהגים באחריות כי הייתי ילד חסר אחריות לחלוטין". מה למדת על הציבור החילוני ועל עצמך בדרך?

כבר כילד בכני ברק, מיכאל אייזנשטיין, כיום תושב הרצליה, לא אהב את דרך החיים שהוכתבה לו ככך למשפחה חרדית ליטאית, וירע שביום מן הימים יהיה חילוני. הוא הבין הרביעי מתוך חמישה אחים. אביו היה בעל עסק למגנעות ואמו הגיעה מהחצר המיוחסת של חסידות ויו'ניץ, משפחה ידועה ומכובדת בקהילה. הוא מספר שמשפחתו הייתה מודרנית יחסית. ההורים רצו שהילדים יראו עולם, ילמדו לימודי ליבה ואפילו דאגו לילדיהם למורים פרטיים במקצועות האלה. בבית היה אפילו מחשב עם משחקים. לפעמים היו יוצאים למרכז מרום נווה ברמת גן או לקניון איילון כדי להסתובב. ובכל זאת, הנרטיב היה לשאוף להיות תלמידי חכמים או בני תורה. "היה טיעון כזה שאומר, עזוב את המתמטיקה, אם תצליח בגמרא הכל יהיה טוב", מספר אייזנשטיין, בן 28, סטודנט שנה רביעית למשפטים במרכז הבינתחומי הרצליה וברמן במסעדת גרקו בהרצליה פיתוח. "כיי לרות למדתי בתלמוד תורה ויועדותי כמוכן ללכת לשיבה קטנה ולאחר מכן לכולל ולהתחנך, דרך מצוינת להגיע לרבנות ולהתחמק מהצבא. אבל אני הייתי אמביוולנטי. הרגשתי מצד אחד ילד מועדף. יפה, חכם, ורבלי ומוכשר, אבל הבעיה הייתה שהתאהבתי בערכים המערביים שספגתי בגן ובבית. בגן טרום חובה שבו למדתי לא כולם היו חרדים, היו גם דתיים לאומיים שהכירו סרטים של דיסני וכאלה. בגן חובה, שהוא תלמוד תורה, היו כבר רק דוסיים. שם התחלתי להרגיש לא בנוח. היה ברור שאם אני מוחצן זה לא טוב. מאוחר יותר גם בכיתות הנמוכות בבית הסיפור הייתי תלמיד טוב אבל התעניינתי גם בדברים כמו כדורסל, סרטים מצוירים. אהבתי להסתובב ולגלות דברים, אבל אמרו לי שכל זה לא טוב וגם שאסור לי בכלל לספר עליהם לאחרים. מבחינתי לקחו לי את הצבעים בחיים והכל הפך להיות יותר אפור. אסור היה לי אפילו ללכת עם ציורים על החולצה, רק צניעות ולימוד תורה. הבנתי שאני הולך למקום שבו לא אהיה מאושה כבר בגיל שמונה, בכיתה ג', השלמתי עם המחשבה שאני לא מוכן יותר להיות דתי".

בגיל 10 התחיל אייזנשטיין לעשות בעיות - לברוח מהבית ומבית הספר, והצהיר בפני הוריו שהוא לא מעוניין להיות חרדי. "כאב מאוד להורים שלי שאני לא מרוצה. מצד שני, הם לא האמינו שמה שאני

